

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN ALLERGOLOGIYA VA KLINIK IMMUNOLOGIYA ILMIY-AMALIY TIBBIYOT MARKAZI

**ATOPIK DERMATIT NOZOLOGIYASI BO'YICHA
TIBBIY YORDAM MILLIY KLINIK STANDARTLARI**

TOSHKENT-2025

" TASDIQLAYMAN "

Respublika ixtisoslashtirilgan allergologiya va
klinik immunologiya ilmiy-amaliy tibbiyot
markazi direktori
I.S.Razikova

" may 2025 y.

**ATOPIK DERMATIT NOZOLOGIYASIDA TIBBIY YORDAM
KO'RSATISH BO'YICHA MILLIY KLINIK PROTOKOLI**

ATOPIK DERMATIT NOZOLOGIYASIDA TIBBIY YORDAM

KO'RSATISH BO'YICHA MILLIY KLINIK PROTOKOLI

NOZOLOGIYADA TASHXISOT VA DAVO BILAN SHUG'ULLANADIGAN MUTAXASSISLARNING, MILLIY KLINIK PROTOKOLI NOMI (KODI)

XKT-10/11:	Nozologiya nomi	Ambulator sharoitda nozologiya tashxisoti va davosi bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar		Stasionar sharoitda nozologiya tashxisoti va davosi bilan shug'ullanuvchi mutaxassislar	
		Nazorat qiluvchi bosh mutaxassis	Jalb etiladigan qo'shimcha mutaxassislar	Nazorat qiluvchi bosh mutaxassis	Jalb etiladigan qo'shimcha mutaxassislar
XKT-10		Allergolog, oilaviy shifokor	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist	Allergolog	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist
L 20.0	Atopik dermatit				
XKT-11					
EA80	Atopik ekzema				
EA80.0	Chaqaloqlarda atopik ekzema				
EA80.1	Bolalarda atopik ekzema				
EA80.2	Kattalardagi atopik ekzema				

ATOPIK DERMATITDA REJALI TASHXISOT, DAVO, REABILITASIYA VA DISPANSER CHORA-TADBIRLAR

Diagnostik chora-tadbirlar	Tibbiy xizmat turlari	Rejali tibbiy xizmat darajasi va turi bo'yicha					Tibbiy xizmat va tekshiruvlar minimal xajmi	Davo davomiyligi
		Ambulator davo		Stasionar davo*				
		OSHP	QVP/OP	KTTM tuman (shaxar) kasalxonalari	VKTM Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar		
Bosh mutaxassis (shifokor) maslaxati	1. Shikoyatlari va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Fizikal tekshiruv.	Oilaviy shifokor	Oilaviy shifokor/ allergolog	Allergolog	Allergolog	Allergolog	2	Davo davri: murojaatga ko'ra davo davomiyligi: 3 oy
Izox: Tumanda mutaxassis bo'magan xolatlarda bemor qo'shni tumanlarga yuboriladi.								
Qo'shimcha mutaxassis (shifokor) maslaxati	1. Shikoyatlari va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Fizikal tekshiruv.	-	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist	Dermatolog, gastroenterolog, endokrinolog, infeksionist	1	Davo davri: murojaatga ko'ra davo davomiyligi : 3 oy
Izox. Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasida bemorga ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha mutaxassislar maslaxati o'tkaziladi								
Asosiy laborator taxlillar	1. Umuniy qon taxlili	+	+	+	+	+	1	
	2. Umumiy peshob taxlili	+	+	+	+	+	2	
	3. Bioximik qon taxlili	+	+	+	+	+	1	
	4. Umumiy immunoglobulin E	-	-	-	+	+	1	
	5. Maxsus immunoglobulin E	-	-	+	+	+	1	
	6. Maxsus allergologik tashxisot	-	-	-	+	+	1	
Izox. Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasida bemorga ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha mutaxassislar maslaxati o'tkaziladi								
Qo'shimcha laborator taxlillar	1. Molekulyar allergologik	-	-	-	-	+	1	

	tashxisot							
	2. Teri allergologik sinamalari	-	-	-	+	+	1	

Izox. Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasida bemorga ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha mutaxassislar maslaxati o'tkaziladi

Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. Jigar UTT	-	+	+	+	+	1	
	2. Qalqonsimon bez UTT	-	+	+	+	+	2	

Izox. Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasida bemorga ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha mutaxassislar maslaxati o'tkaziladi

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Scabies tekshiruvi	-	+	+	+	+	1	
	2. Teri biopsiyasi	-	-	+	+	+	1	
	3. Teri qoplamalaridan bakteriologik ekma	-	-	+	+	+	1	
	4. EKG	+	+	+	+	+	1	

Izox. Bemorda yondosh kasalliklar aniqlanganda tibbiyot muassasalari darajasida bemorga ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha mutaxassislar maslaxati o'tkaziladi

OSHP – oilaviy shifokorlik punkti; QVP- qishloq vrachlik punkti; OP – oilaviy poliklinika; KTTM – ko'p tarmoqli tuman markazi; VKTM- viloyat ko'p tarmoqli markazi, UTT – ultratovush tekshiruvi; EKG - elektrokardiografiya

STACIONAR DAVOGA KO'RSATMA:

Teri diffuz zararlanishi va og'ir persistirlovchi yallig'lanish

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davo chora-tadbirlari (asosiy medikamentoz davu)		Rejali tibbiy yordam turi va darajasiga ko'ra					Sutkalik o'rtacha dozasi	Bir kursga dozalash
		Ambulator davu		Stasionar davu				
		OSHP	QVP/OP	KTTM Tuman (shaxar) kasalxonalari	VKTM Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika darajasidagi tibbiy muassasalar		
Dori vositasining xalqaro patentlanmagan nomi	Dori vositasi dozasi va qo'llash usuli							
Klobetazol 0,05% surtma	Klobetazol 0,05% surtma. Bir marotaba qo'llaniladi, ko'rsatmamaga ko'ra 3 oydan so'ng takrorlanadi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Emolentlar	Atopik dermatiga chalingan bemorlarga doimiy, kuniga 3-4 marotabadan kam emas, ko'p miqdorda suv muolajalaridan so'ng xam namlantiruvchi, yumshatuvchi vositalar qo'llaniladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Kalsinevrin ingibitorlari – Takrolimus va pimekrolimus	Xaftada 2-3 marotaba bir necha oy mobaynida kasallik remissiyasini uzaytirish uchun qo'llaniladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

Betametazon	Betametazon** 0,05% krem kuniga 1 marotaba terining zararlangan qismiga yupqa qilib 4 xaftadan ko'p bo'lmagan davrda qo'llaniladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
triamsinolon	0,1% surtma terining zararlangan qismlariga yupqa qilib kuniga 1-2 marotaba qisqa davrda qo'llaniladi (bolalar va o'smirlarda – 5 ku). Okklyuzion bog'lam qo'llanilishi mumkin	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
flutikazon	0,05% krem, 0,005% surtma kuniga 1 yoki 2 marotaba 4 xaftagacha primeneniya (bolalarda maksimal qisqa vaqtga beriladi)	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi.
mometazon	krem 0,1% , 0,1% surtma zararlangna teriga yupqa kuniga 1 marotaba kasallikning og'irlik darajasiga ko'ra beriladi (odatda 4 xaftadan uzoq	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

	bo‘lmagan davrga), yuz va mayin teri soxalariga va bolalarda qo‘llanilganda – 5 kundan ortiq bo‘lmagan davrga beriladi							
Metilprednizolon aseponat	0,1% krem, surtma, yog‘li surtma, emulsiya kuniga 1 marotaba terining zaralangan qismlariga: emulsiya – 2 xaftadan ko‘p bo‘lmagan davrga, krem, surtma, yog‘li surtma 12 xaftadan ko‘p bo‘lmagan davrga – kattalarga, bolalarga 4 xaftadan ko‘p bo‘lmagan davrga	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
gidrokortizon** (gidrokortizon butirat)	0,1% krem, 0,1% surtma terining zararlangan qismlariga yupqa kilib kuniga 1-3 marotaba teri belgilari to‘xtaguncha uzoq vaqt – 2 xaftagacha	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
alklometazon	krem 0,05%, 0,05% surtma zararlangan teriga kuniga 2-3 marotaba surtiladi. Bolalarda va kasallik davosi davom	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

	ettirilayotganda kuniga 1 marotaba qo'llash mumkin. Davo kursi 2-4 xafta; bolalarda 2 xaftadan ko'p bo'lmagan davrga beriladi							
prednizolon	* 0,5% surtma zararlangan teriga yupqa kuniga 1-3 marotaba surtiladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Fluosinolon asetonid	0,025% surtma, 0,025% liniment kattalar va 2 yoshdan katta bolalarga zararlangan teriga kuniga 1-4 marotaba surtiladi. Kurs — 2 xaftadan bo'lmagan davrga berilib, yuz terisiga 5 kundan ko'p bo'lmagan davrga beriladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi.
takrolimus	Atopik dermatitning o'rta og'ir va og'ir kechishida 0,03% surtma va 0,1% surtma, 2 yoshdan katta bolalarga – 0,03% surtma zararlangan teriga yupqa kuniga 2 marotaba	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

pimekrolimus	Engil yoki oʻrta ogʻir atopik dermatitda kattalar va 3 oylikdan katta bolalarga 1% krem zararlangan teriga yupqa kilib kuniga 2 marotaba surtiladi	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi.	Doza individual tanlanadi
Loratadin, dezloratadin	sirop 1mg/ml, tabletk 10 mg, 2-12 yosh bolalarga tana vazni 30 kg dan kam boʻlgan bolalarga – 5 mg (5 ml) kuniga 1 marotaba peroral, pri 30 kg dan ortiq tana vaznida – 10 mg (10 ml) kuniga 1 marotaba peroral; 12 yoshdan katta bolalar va kattalarga – 10 mg (10 ml) kuniga 1 marotaba peroral 14–28 kun	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
xloropiramin	25 mg peroral 1 oylikdan-12 oylikkacha bolalarga – po 6,25 mg (¼ tabletk) kuniga 2–3 marta kukun shaklida bolalar ozuqasi bilan; 1 yoshdan 6 yoshgacha bolalarga	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi.

	<p>– po 8,3 mg (1/3 tabletka) kuniga 2–3 marotaba; 7 yoshdan 14 yoshgacha bolalarga – 12,5 mg (½tabletka) kuniga 2-3 marotaba; 14 yoshdan katta bolalar va kattalarga – 1 tabletkadan kuniga 3–4 marotaba (kuniga 75–100 mg)</p>							
<p>Setirizin, levosetirizin</p>	<p>Ichish uchun tomchilar 10 mg/ml, tabletka 10 mg – 6 oylikdan 12 oylikkacha bolalarga (faqat shifokor tavsiyasi va nazorati ostida) – 2,5 mg (5 tomchi) peroral kuniga 1 marotaba, 1 yoshdan 2 yoshgacha bolalarga – 2,5 mg (5 tomchi) peroral kuniga 1–2 marotaba, 2 yoshdan 6 yoshgacha bolalarga – 2,5 mg (5 tomchi) peroral kuniga 2 marotaba yoki 5 mg (10 tomchidan) peroral kuniga 1</p>	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi.

	marotaba, 6 yoshdan katta bolalar va kattalarga – 10 mg peroral kuniga 1 marotaba 14–28 kun davomida							
Levosetirizin, bilastin, espabastin	tabletkalar 5 mg, ichish uchun tomchilar 5 mg/ml – 2 yoshdan 6 yoshgacha bolalarga – 1,25 mg (5 tomchi) kuniga 2 marotaba; sutkalik doza — 2,5 mg (10 tomchi), 6 yoshdan katta bolalar va kattalarga – 5 mg peroral kuniga 1 maxal 14–28 kun davomida	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Klemastin, xifenadin	in'eksiya uchun eritma 1 mg/ml mushak orasiga yoki tomir ichiga; kattalarga 2 mg (2 ml) kuniga 2 maxal (ertalab va kechqurun); bolalarga – 0,025 mg tana vazniga kuniga mushak orasiga 2 maxal 5–7 kun	+	+	+	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

Davo chora-tadbirlari	Rejali tibbiy yordam turi va darajasiga ko'ra	O'rtacha	Bitta kurs
------------------------------	--	-----------------	-------------------

(qo'shimcha medikamentoz davo)		Ambulator davo		Stasionar davo			sutkalik doza	dozasi
Dori vositasining xalqaro patentlanmagan nomi	Dozalash va qo'llash usuli	OSH P	QVP/OP	KTTM Tuman (ar) kasalxonalar	VKTM Viloyat darajasidagi tibbiy muassasalar	Respublika miqyosida tibbiy muassasalar		
Natriy tiosulfat	Vena ichiga yuboriladigan eritma 300 mg/ml, tomir ichiga tomchilab yoki vena ichiga sekinlik bilan 5-50 ml 30% eritma kuniga 1 marotaba 5-10 kun	-	-	+	+	+	Doza individual tanlanadi.	Doza individual tanlanadi
Ko'rsatmaga ko'ra tizimli gdyukortikosteroidlar	Prednizolon tabletka 5 mg, eritma 30 mg, deksametazon eritma 4 mg, metilprednizolon 500 mg, 1000 mg, gidrokortizon, betaspan, diprosan eritmali	-	-	-	+	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Immunosupressorlar	Siklosporin, metotreksat	-	-	-	-	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
Target terapiya	Omalizumab, dupilumab	-	-	-	-	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi
ASIT	Sababchi allergenlar sxema bilan	-	-	-	-	+	Doza individual tanlanadi	Doza individual tanlanadi

(REJALI XIRURGIK DAVO)

Ushbu nozologiyada xirurgik aralashuv qo‘llanilmaydi

(DAVO PARXEZ)

Ushbu nozologiyada gipoallergik parxez

ATOPIK DERMATITDA SHOSHILINCH (TEZKOR) TIBBIY YORDAM

Ushbu nozologiyada shoshilinch (tez) tibbiy yordam qo‘llanilmaydi

Yuqorida keltirilganlar tanlov va bemor xolatiga ko‘ra qo‘llaniladi

DISPANSERIZASIYA

(BEMORNING “D” XISOB DISPANSERIZASIYASI)

Dispanserizasiya o‘tkazish bo‘yicha chora-tadbirlar	Tibbiy xizmat turi	OSHP/QVP	MKTM	Minimal soni	Dispanser kuzatuv davri
Mutaxassis maslaxati (shifokor)	Shifokor ko‘rigi	+	+	2	6 oy
Izox. Atopik dermatit remissiyasida klinik va laborator ko‘rsatkichlariga ko‘ra 3 yilgacha dispanser kuzatuv olib boriladi					
Laborator taxlillar	1. Umumiy immunoglobulin E	+	+	2	6 oy
Izox: 6 oydan keyin umumiy immunoglobulin E taxlili o‘tkaziladi					

REABILITASIYA

Eliminasion terapiya, iqlimterapiya, ASIT

PROFILAKTIKA

Profilaktika chora-tadbirlari	Tibbiy xizmat turi	OSHP/QVP	MKTM	Minimal soni	Profilaktika davri
Mutaxassis maslaxati (shifokor)	Shifokor ko‘rigi	+	+	1	Ko‘rsatmaga ko‘ra
Izox: Atopik dermatit davosida birlamchi va ikkilamchi profilaktika o‘tkaziladi. Xavf guruxidagi bemorlarda profilaktik chora-tadbirlar o‘tkaziladi.					
Laborator taxlillar	1. Umumiy immunoglobulin E	+	+	1	Ko‘rsatmaga ko‘ra

Mazkur klinik protokol va standartlar O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazir o‘rinbosari Basitxanova E.I, Tibbiy sug‘urta boshqarmasi boshlig‘i Sh. Almardanov, klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo‘limi boshlig‘i Sh.R. Nurimova boshchiligida, Klinik protokollar va standartlarni ishlab chiqish va joriy etish bo‘limi bosh mutaxassisi G.Djumayeva, yetakchi mutaxassisi N.Raximova tomonidan tashkiliy va uslubiy ko‘magi asosida ishlab chiqilgan.

